

Anna Lindh-biblioteket

– resultatet av ett samarbetsprojekt

av Lena Löfgren Bjerner

I Stockholm har under hösten ett helt nytt bibliotek slagit upp sina portar mot omvärlden. Det är Försvarshögskolan och Utrikespolitiska Institutet som har slagit samman sina tidigare biblioteksenheter till ett modernt, välutrustat och funktionellt informationscentrum, som dessutom är något av en arkitektonisk dröm med sina stora, ljusa lokaler. Biblioteket är inrymt i den nya byggnad på Tekniska Högskolans campusområde som delas av Försvarshögskolan och UI.

Vid ett besök förtas det exteriöra intrycket av bunker, så snart man trätt innanför portarna. Det är högt i tak och mycket rymligt i entrén. Dagsljuset tycks hitta in överallt. En välkomnande restaurang ligger precis utanför bibliotekets glasväggar, och det är liv och rörelse överallt. En blandning av militärer och civila, yngre och medelålders rör sig i lokaler-

na. Forskare, lärare, föreläsare, studenter och allmänhet syns runtom i byggnaden. Det förekommer ofta debatter och föredrag i huset förutom undervisning.

Utrikespolitiska Institutet är av tradition en utåtriktad institution och har alltid varit öppet för allmänheten och haft en livlig programverksamhet. Nu har man lämnat de, visserligen hemtrevliga, men något trånga och mörka lokalerna i Gamla Stan och delar tak med Försvarshögskolan, som svarar för en specialiserad utbildning. Ämnesområdena hos de båda har ju alltid överlappat varandra, så det förefaller praktiskt och logiskt att slå ihop de båda enheternas bibliotek till ett stort gemensamt. I detta fall visade det sig också, att en nybyggnad blev billigare och mer funktionell, än eventuella ombyggnader på båda håll. Försvarshögskolan håller nu på att skaffa sig

akademisk status, vilket betyder att högre krav ställs på dess bibliotek. Försvarshögskolan bidrar med huvudparten av bibliotekets tiomiljonersbudget, med ca 66% mot Utrikespolitiska Institutets ca 33%.

Det nya biblioteket startade sin verksamhet i månadsskiftet augusti/september. Nästan hela personalen från de två tidigare biblioteken följde med i flytten. Ingen har behövt sägas upp, och den lilla minskning som skett i personalstyrkan beror på pensionsavgång. För att leda den nya verksamheten tillsattes en bibliotekschef, som var externt rekryterad. Valet föll på Eva Hesselgren Mortensen, som närmast varit chef för Karlstads Universitetsbibliotek.

Eva Hesselgren Mortensen

Vad vill chefen?

Vad vill hon med sitt nya uppdrag? Frågan ställs direkt vid ett besök på biblioteket.

- Jag vill medverka till att intentionerna för det nyskapade biblioteket uppfylls gentemot omvärlden och att personalen känner arbetsglädje och delaktighet i sitt kvalificerade jobb. Mina uppgifter är att leda arbetet, administrera och marknadsföra våra tjänster, och det känns mycket stimulerande.

Namnet på det nya biblioteket har en positiv laddning. Anna Lindh var ju respekterad och uppskattad i vida kretsar, även av politiska meningsmotståndare, innan hon brutalt mördades. Som utrikesminister hanterade hon bl.a. frågor av den typ som fyller hyllorna här. Bilder från hennes liv och arbete pryder en vägg i biblioteket. Det finns planer på en årlig manifestation för att hedra hennes minne.

Något som lockade Eva Hesselgren Mortensen till att ta detta chefsuppdrag var den vision hon har om att göra biblioteket till en naturlig mötesplats för dels lärare, forskare och studerande vid Försvarshögskolan och Utrikespolitiska Institutet, dels för olika nätverk och grupperingar av människor med intresse för ämnesområdena, såsom folkrörelser, alternativa grupper och frivilligorganisationer.

Ett uttalat mål för biblioteket är också att bli ledande i Norden inom sina ämnesområden. Dessa är främst försvars- och säkerhetsfrågor samt utrikespolitik. Man håller på att bygga upp kontaktnät med liknande bibliotek, men eftersom allt fortfarande är så nytt, finns ännu inga samarbeten påbörjade.

- Det finns mycket arbete kvar, rent praktiskt, med sammanslagningen av de båda tidigare biblioteken. En hel del katalogisering återstår att göra. Även om hyllorna i biblioteket är ganska välfyllda, finns det mycket äldre material i magasinerna. Vi har ungefär 185.000 volymer och god tillgång till tidskrifter och databaser. Personalen uppgår till tolv personer, som med olika

bakgrund och erfarenheter ska hitta sina nya arbetsformer. De möter också nya kategorier av biblioteksnyttjare, som ställer lite olika krav på service. Dessutom kräver våra ämnesområden att vi är pålästa och vakna för händelser i omvärlden.

Hur håller ni er à jour med utvecklingen inom era breda ämnesområden?

- Med tiden blir man ju något av en specialist inom de områden man hanterar, och alla här har gedigen erfarenhet av något eller några av områdena. Men dessutom har vi medvetet gått in för att delge varandra nyheter och fakta på våra personalmöten. När det händer något i världen av större politisk betydelse, speglas det förstås i frågorna från våra låntagare. Därför är det viktigt att vi ligger väl framme med uppdaterad kunskap om vad som är på gång i omvärlden. Omvärldsbevakningen är ett gemensamt intresse för hela personalen och något vi kan hjälpa varandra med.

Nyskapande

Vad är det viktigaste i ditt uppdrag som chef?

Det finns inte minsta tvekan när Eva svarar:

- Allra viktigast är att de två gamla kulturerna, från de tidigare biblioteken, kan sammansmältas till en ny, harmonisk helhet, en helhet som är lite mer än summan av de ursprungliga delarna. Vi ska skapa en ny kultur, en Anna Lindh-bibliotekets egen kultur, som svetsar oss samman till något unikt och där alla känner att de strävar efter samma mål. Det är ju så roligt att få vara med och skapa något nytt!

Själv har Eva Hesselgren Mortensen lång erfarenhet av biblioteksarbete och chefskap, men, som hon påpekar, bara från större organisationer. Det är annorlunda att leda en så liten personalstyrka som hon gör idag.

- Här arbetar vi nära varandra och blir mycket beroende av varandras insatser. Det ställer annorlunda krav både på medarbetare och chef, menar hon. Ett gemensamt synsätt kring våra uppgifter, en gemensam värdegrund, om man vill kalla det så, blir mot den bakgrunden viktigt. Jag tycker att ledningsfrågor är högintressanta, och som chef vill jag skapa en atmosfär där vi får ut det bästa av varje medarbetare. Det ska vara roligt att jobba här!

Mer debatt

Eva började sin biblioteksbanan med att arbeta i olika omgångar vid Stockholms Universitetsbibliotek på sent 70-tal. Det var också vid Stockholms Universitet hon disputerade inom ämnet ekonomisk historia med sin avhandling om svensk textilindustri.

Hon har varit chef för Regeringskansliets bibliotek, och under ett och halvt år pendlade hon mellan Stockholm och Helsingfors, där hon arbetade för Nordinfo.

- Min livsluft är nog den akademiska världen, men jag tycker också att den politiska sfären är engagerande, säger hon. Alla mina arbetsplatser har varit spännande institutioner. Jag är intresserad av så många olika områden, även sådant som konsthistoria och etnologi. Jag har faktiskt också arbetat på Nordiska Muséet och på Riksarkivet.

Den typ av integrationsarbete som bedrivs på Anna Lindh-biblioteket, där man skapar en ny kultur av två gamla, börjar bli vanligare även på andra håll i landet. Som exempel kan nämnas Visby med sitt stads- och högskolebibliotek och Härnösand, där länsbibliotek, folkbibliotek och universitetsbibliotek slagits samman till en ny enhet. Eva efterlyser mer debatt kring hur sådant fungerar, och ser gärna att biblioteksöreningarna oftare belyser de frågeställningarna.